

hustě žilkované, fialové, růžové nebo bílé; prašníky válcovité, žluté; nektaria transversální i mediální; blizna kulovitá, přisedlá; semeník dvoudílný, dol. část semeníku obráceně kuželovitá s jediným visutým vajíčkem nebo i bez něj, hor. část semeníku úzce kuželovitá s jediným přímým vajíčkem. Plodství značně prodloužené; plody poltivé, ± se hřbetu stlačené až skoro 4hranné, dvoudílné; dol. část plodu v místě, kde na ni přisedá hor. část, ± vypouklá se dvěma postranními, zpět zahnutými růžkovitými výrůstky, nebo ± vydutá bez postranních růžkovitých výrůstků; přehrádka pavučinatá. Semena po jednom v obou částech plodu, elipsoidní, 4–5 mm d., asi 2 mm šir., osemení jemně svraskalé až hladké, hnědavé; klíček častěji bokokořenný, řidčeji hřbetokořenný. — Asi 8 druhů rostoucích převážně na písčítých mořských pobřežích. — Protandr. Entomogam. Alogam.

- 1a Listy jednoduše peřenosečné, 4–8 cm dl., s úkrojky 1,5–3,0 cm dl., 1–2 mm šir., celokrajnými, řidčeji nepravidelně oddáleně drobně zubatými; dol. část plodu ± vypouklá se dvěma postranními, nazpět ohnutými, až přes 1 mm dl. růžkovitými výrůstky 1. *C. baltica*
 b Listy dvakrát peřenosečné, 5–12 cm dl., s úkrojky 2,5–4,0 cm dl., 2–6 mm šir., na okraji členěnými v 1–6 mm dl. úkrojky 2. řádu; dol. část plodu ± vydutá bez postranních růžkovitých výrůstků 2. *C. euxina*

1. *Cakile baltica* (JORD. ex ROUY et FOUC.) POBED. — pomořanka baltická Tab. 50/2

Cakile baltica (JORDAN ex ROUY et FOUCAUD) POBEDIMOVA Bot. Mater. Gerb. Bot. Inst. Akad. Nauk SSSR 15: 64, 1953. — Syn.: *Cakile maritima* SCOP. f. *baltica* JORD. ex ROUY et FOUC. Fl. Fr. 69, 1895. — *C. maritima* SCOP. var. *laciniata* HALLIER in KOCH Syn. Fl. Germ. Helv., ed. 3, 1: 152, 1892. — *C. maritima* SCOP. subsp. *baltica* (JORD. ex ROUY et FOUC.) HYL. ex P.W. BALL Feddes Repert. 69: 37, 1964. — *Bunias cakile* L. Sp. Pl. 670, 1753 p. p. — *Cakile maritima* auct. non SCOP., e. g. DOSTÁL Květ. ČSR 2: 246, 1948.

Exsikáty: Extra fines: Gerb. Fl. SSSR, no 4575.

Jednoleté, 15–40 cm vys. byliny s jednoduše peřenosečnými listy, 4–8 cm dl., s úkrojky 1,5–3,0 cm dl., 1–2 mm šir., celokrajnými, řidčeji nepravidelně oddáleně drobně zubatými. Korunní lístky 9–13 mm dl., s čepelí široce obvejčitou až obvejčitou, 5–8 mm dl., 4–5 mm šir., fialovou. Plody 1,5–2,0 cm dl.; dol. část plodu v místě, kde na ni přisedá úzce kuželovitá hor. část plodu, ± vypouklá se dvěma postranními, zpět zahnutými, přes 1 mm dl. růžkovitými výrůstky. VII–X. Tf.

$2n = 18$ (extra fines)

Původní na pobřeží Baltického moře a přilehlých průlivů; v ČR nalezena dosud na rumišti u Zlíchova v Praze (J. ROHLENA 1929, PR; ROHLENA Věda Přír. 18: 280, 1937, pod jménem *C. mari-*

tima SCOP. f. *laciniata* HALLIER). Byla rovněž nalezena na břehu Labe u Ústí nad Labem (J. SCHUBERT s. a., PR).

2. *Cakile euxina* POBED. — pomořanka černo-mořská Tab. 50/1

Cakile euxina POBEDIMOVA Bot. Mater. Gerb. Bot. Inst. Akad. Nauk SSSR 15: 71, 1953. — Syn.: *Cakile maritima* SCOP. subsp. *euxina* (POBED.) E.I. NYARÁDY Fl. Republ. Rom. 3: 480, 1955. — *C. euxina* POBED. ex GROSSH. Opred. Rast. Kavk. 386, 1949, nom. inval.

Exsikáty: Extra fines: Gerb. Fl. SSSR, no 3705.

Jednoleté, 15–50 cm vys. byliny s listy dvakrát peřenosečnými, 5–12 cm dl., s úkrojky 2,5–4,0 cm dl., 2–6 mm šir., na okraji členěnými v 1–6 mm dl. úkrojky 2. řádu. Korunní lístky 5–10 mm dl., s čepelí obvejčitou až úzce obvejčitou, 3–5 mm dl., 2,5–4,0 mm šir., fialovou. Plody 1,5–2,5 cm dl.; dol. část plodu v místě, kde na ni přisedá úzce kuželovitá hor. část plodu, ± vydutá bez postranních růžkovitých výrůstků. VI–X. Tf.

$2n = 18$ (extra fines)

Původní na pobřeží Černého moře; do ČR zavlékána s rudou ze SSSR. Nalezena dosud v r. 1960 na rudišti v Třinci a v letech 1961–1966 na rudišti u Polanky nad Odrou (Z. Kilián, OP).

53. *Crambe* L. — katrán*)

Crambe LINNAEUS Sp. Pl. 671, 1753.

Lit.: SCHULZ O.E. (1919): Cruciferae-Brassicaceae. In: ENGLER A., Das Pflanzenreich 70 (IV. 105): 228–249. — BUOK K. (1962): Studia embriologiczne nad gatunkiem *Crambe abyssinica* Hoch. Acta Soc. Bot. Polon. 31: 119–134. — HRABĚTOVÁ-UHROVÁ A. (1965): Katrán tatarský (*Crambe tataria* Sebeók) na Moravě a Norbert Boccus. Pr. z Oboru Bot. 1965: 13–18. — HRABĚTOVÁ-UHROVÁ A. (1969): Katrán tatarský v jihomoravských přírodních rezervacích. Ochr. Přír. 24: 106–108.

*) Zpracoval M. Smejkal

Tab. 50: 1 *Cakile euxina*, 1a — plod. — 2 *C. baltica*, plod. — 3 *Rapistrum perenne*, 3a — plod, 3b — lodyžní list. — 4 *R. rugosum* subsp. *rugosum*, plod. — 5 *R. rugosum* subsp. *orientale*, plod.

— SMEJKAL M. (1970): Neue oder wenig bekannte Pflanzen der tschechoslowakischen Flora III. Folia Fac. Sci. Natur. Univ. Purkyn. Brun., Biol., 11 (3): 111–119. — HORÁK V. (1972): Katrán španělský (*Crambe hispanica* L.) ve východních Čechách. Čas. Nár. Muz., sect. natur., 140: 237–238. — SMEJKAL M. (1989): *Crambe abyssinica* Hochst. ex R. E. Fries v Československu. Zpr. Čs. Bot. Společ. 24: 15–19.

Vytrvalé, řidčeji jednoleté byliny s jednoduchými štětinatými chlupy nebo lysé. Lodyhy většinou bohatě větvené. Dolní listy obvykle velké, peřenolaločné až peřenosečné, zřídka celistvé nebo lyrovité, nejhořejší malé a často ± celistvé, myrosinové buňky v mezofylu. Květy bílé, četné, v bohatých chocholičnatých latách nebo hroznech; kališní lístky za květu přímo odstálé, vnitřní nepatrně vakovitě vyduté; korunní lístky krátce nehetnaté; transversální nektaria poloměsíčitá, málo zřetelná, mediální polokulovitá, zřetelná; nitky vnitřních tyčinek s odstálým růžkovitým přívěskem. Plod dvoudílný: dol. díl malý, válcovitý až úzce válcovitý, sterilní, splývající se stejně tlustým, krátkým, ale zřetelným gynoforem v útvar, který připomíná plodní stopku, hor. díl kulovitý nebo vejcovitě kulovitý, plodný, s 1 semenem na dl. vystoupavém poutku, za zralosti nepukavý, opadavý; blizna malá, terčovitá, přisedlá (čnělka chybí); klíček žlábkoděložný. — Asi 30 druhů od Středozeří do stř. Asie; Kanárské ostrovy, Madeira, tropická v. Afrika; jeden druh na pobřežích z. a s. Evropy. — Entomogam. Anemochor. (Geoanemochor.) Antropochor.

- 1a Korunní lístky 2,5–3,5 mm dl.; hor. díl plodu (2,0–) 2,5–3,5 (–4,0) mm v průměru; dol. lodyžní listy celistvé nebo lyrovitě peřenosečné a tehdy s 1 párem postranních úkrojků, které jsou mnohem menší než koncový úkrojek; rostliny jednoleté, lodyha tenká, na bázi nanejvýš 0,6 cm v průměru 3. *C. abyssinica*
- b Korunní lístky 4–10 mm dl.; dol. díl plodu (3,5–) 4,0–10,0 (–12,0) mm v průměru; dol. lodyžní listy peřenolaločné až 2 (–3) × peřenodílné, s více než 2 páry postranních úkrojků, které nejsou menší než koncový úkrojek; rostliny vytrvalé, lodyha velmi tlustá, na bázi 1,5–7,0 cm v průměru 2
- 2a Rostliny bez nápadného sivého ojínění, alespoň zčásti (zejména v květenství) štětinatě chlupaté; kališní lístky 2–3 mm dl., korunní lístky 4,0–5,5 (–6,0) mm dl.; hor. díl plodu (3,5–) 4,0–6,0 (–7,5) mm v průměru, dol. díl včetně gynoforu 1,0 (–1,5) mm dl.; plodní stopky 7–12 (–18) mm dl. 2. *C. tataria*
- b Rostliny nápadně nasivěle ojíněné, úplně lysé; kališní lístky (3,5–) 4,0–5,0 mm dl., korunní lístky (6–) 7–10 mm dl.; hor. díl plodu (6–) 7–10 (–12) mm v průměru, dol. díl včetně gynoforu (1,5–) 2,0–4,0 mm dl.; plodní stopky 10–30 (–40) mm dl. 1. *C. maritima*

1. *Crambe maritima* L. — katrán přímořský
Tab. 51/1

Crambe maritima LINNAEUS Sp. Pl. 671, 1753.

Exsikáty: Extra fines: DÖRFLER Herb. Norm., no 4202.

— Fl. Rom. Exs., no 416.

Vytrvalé, 30–80 (–100) cm vys., od báze bohatě rozkladitě větvené, úplně lysé, nápadně masité, modrozelené a celé nasivěle ojíněné byliny. Dolní listy velké, dl. řapíkaté, v obrysu okrouhle vejčité až podlouhlé, nepravidelně peřenolaločné až peřenosečné, se 4–5 páry nepravidelně zubatých, na okraji kadeřavě zvlněných úkrojků, stř. a hor. listy menší, jednodušeji členěné až ± celistvé. Kališní lístky (3,5–) 4,0–5,0 mm dl.; korunní lístky (6–) 7–10 mm dl., mléčně bílé; prašníky 1,0–1,3 mm dl. Plodní stopky 10–30 (–40) mm dl.; dol. díl plodu včetně gynoforu (1,5–) 2,0–4,0 mm dl., hor. díl kulovitý nebo vejcovitě kulovitý, (6–) 7–10 (–12) mm v průměru, s velmi tlustou (± 1 mm) stěnou, zralý za sucha dřevnatý a velmi tvrdý; semena elipsoidně kulovitá, (3,5–) 4,0–5,0 (–5,5) mm v průměru. V–VII. Hkf.

měru, s velmi tlustou (± 1 mm) stěnou, zralý za sucha dřevnatý a velmi tvrdý; semena elipsoidně kulovitá, (3,5–) 4,0–5,0 (–5,5) mm v průměru. V–VII. Hkf.

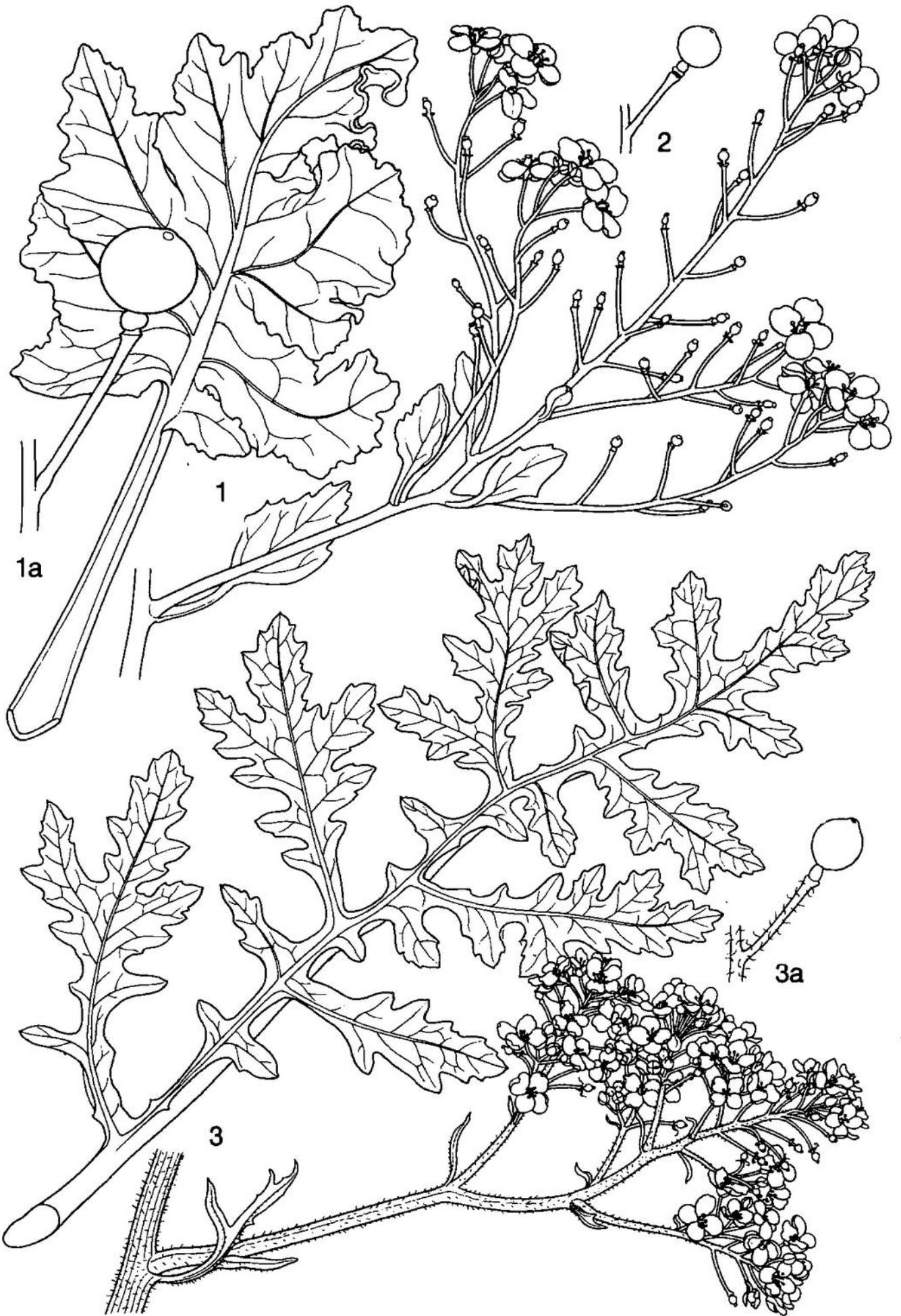
2n = 60 (extra fines)

V ČR velmi zřídka pěstovaný jako zelenina a vz. zplaňuje (Velké Meziříčí; Mohelno j. od Náměště nad Oslavou). Přímořský slanomilný druh, jehož původní rozšíření je omezeno na pobřeží z. a s. Evropy a na pobřeží Černého moře. Pěstuje se v řadě zemí (zejména v z. Evropě) pro vybělené listové řapíky, které mají podobné využití jako chřest.

2. *Crambe tataria* SEBEOK — katrán tatarský
Tab. 51/3

Crambe tataria SEBEOK Dissert. Medico-Bot. Tatar. Hung. 7, 1779. — Syn.: *Crambe tatarica* PALLAS Reise Prov. Russ. Reichs 1: 194, 1787. — *C. aspera* BIEB. sensu auct. vetust. bohém. et morav. p. p.

Tab. 51: 1 *Crambe maritima*, dolní lodyžní list a část květenství, 1a — plod. — 2 *C. abyssinica*, plod. — 3 *C. tataria*, dolní lodyžní list a část květenství, 3a — plod.

Exsikáty: Fl. Exs. Reipubl. Bohem. Slov., no 28, 1044.
— Extra fines: Fl. Exs. Austro-Hung., no 2057. — Fl. Rom.
Exs., no 154.

Vytrvalé, 30–80 (–120) cm vys. byliny s mohutným, až 120 cm dl. a až 6 cm tlustým kořenem. Lodyha přímá, dole až 7 cm tlustá, od báze bohatě rozkladitě větvená, podobně jako listy pokrytá (0,5–) 0,7–1,8 (–2,0) mm dl. štětinatými chlupy nebo – zvl. v dol. části – ± olysálá. Přízemní listy velké, dl. řapíkaté, v obrysu šikmo vejčité nebo kosočtverečné, nepravidelně 2 (–3) × přenodilné až přenosečné, s podlouhlými, nestejněměrně zubatými úkrojky; stř. a hor. listy menší, kratěji řapíkaté, jednodušeji členěné, nejhořejší často ± celistvé; všechny masité a zvl. na rubu roztr. až hustě štětinatě chlupaté, řidčeji ± olysálé. Květy velmi četné, intenzívně medově vonné, v hustých a rozkladitých zpočátku krátkých, za plodu ± prodloužených chocholičnatých latách. Kališní lístky 2–3 mm dl., eliptické nebo vejčité podlouhlé; korunní lístky 4,0–5,5 (–6,0) mm dl., bílé, podlouhle až šir. eliptické, náhle zúžené v krátký nehet; prašníky 0,7–1,1 mm dl. Plodní stopky přímo odstálé, řidčeji dolů sehnuté, 7–12 (–18) mm dl.; dol. díl plodu včetně gynoforu 1,0 (–1,5) mm dl., hor. díl kulovitý nebo vejcovitě kulovitý, (3,5–) 4,0–6,0 (–7,5) mm v průměru, zralý za sucha svraskale síťovitě žilnatý a většinou ± zřetelně 4hranný, jeho stěna dřevnatá a velmi tvrdá. Semena zploštěle kulovitá, tmavě hnědá, 2,5–3,8 mm v průměru; osemení jemně vrásčité. V–VI. Hkf.

2n = 30 (ČR: 20b. Hustop. pah.), 60, 120 (extra fines)

Variabilita: Proměnlivá je zejména hustota odění; rostliny s nápadně hustě a drsně štětinatými listy byly některými našimi staršími autory mylně označovány jako *Crambe tataria* var. *aspera* (BIEB.) BOISS. nebo jako *C. aspera* BIEB.

Ekologie a cenologie: Suché výslunné pahorky a stráně (převážně s j. a jz. expozicí); poměrně často druh přechází i na polní meze, travnaté okraje polních cest, do ovocných sadů popř. do vinic. Na hlinitých, minerálně silných, často vápnitých a skeletovitých půdách; především v druhově bohatých xerothermních travinných a bylinných společenstvech svazu *Festucion valesiacae* (podsvaz *Festucion valesiacae*), nejčastěji v asociaci *Astragalo exscapi-Crambetum tatariae* KLIKA 1939.

Rozšíření v ČR: Nejteplejší pahorkatiny j. Moravy (zvl. Hustopečská pahorkatina, Pouzdřanské, Dunajovické a Pavlovské kopce); v Čechách zavlečená přechodně na jediné lokalitě. Výhradně v kolinním stupni (max.: Pavlovské kopce,

ca 420 m). Územím ČR probíhá část sz. areálové hranice druhu. Δ — Mapy: ŠMARDA XM 1963: map. 74; HRABĚTOVÁ-UHROVÁ 1969: 107; SLAVÍK FKS 1990: 132.

T: 11b. Poděb. Pol. (Poděbrady, zavlečen na železničním náspu †), 16. Znoj.-brn. pah. (Znojmo; Dukovany; Oslavany — vesměs druhotný výskyt), 17a. Dunaj. kop., 17b. Pavl. kop., 20a. Bučov. pah. (Větrníky u Letonic †), 20b. Hustop. pah. (více lokalit).

Údaje o výskytu v okolí Velké nad Veličkou a Javorníka v Bílých Karpatech, připisované Podpěrou (Spisy Přírod. Fak. Masaryk. Univ., no 325: 24, 1951) Čoukovi, jsou mylné; Čouka tento druh ve svých pracech z daného území neuvádí.

Celkové rozšíření: Střední Evropa (k severozápadu nejdále na j. Slovensku, j. Moravě a v Dolním Rakousku), v. Evropa a odtud až do jz. Sibíře. — Mapy: MEUSEL et al. 1965: 176; POLDINI Webbia 28: 33, 1973.

Význam: Kořeny, lodyhy a zejména listy tohoto druhu byly v některých zemích (údajně i u nás) dříve užívány jako zelenina.

3. *Crambe abyssinica* HOCHST. ex R.E. FRIES — katrán etiopský Tab. 51/2

Crambe abyssinica HOCHSTETTER ex R.E. FRIES Wiss. Ergebn. Schwed. Rhod.-Kongo-Exped. 1911–1912, 1/1: 54, 1914. — Syn.: *Crambe hispanica* L. sensu auct. mult.

Jednoleté, (20–) 30–80 (–130) cm vys. byliny; lodyha jednoduchá nebo častěji v dol. $\frac{1}{3}$ – $\frac{1}{2}$ větvená, dole hustě pokrytá ± odstálými, 0,3–1,0 (–1,5) mm dl. štětinatými chlupy, nahore ± lysá. Dolní listy dl. řapíkaté, buď celistvé, vejčité až vejčité okrouhlé (na bázi uťaté nebo šir. klínovité), nepravidelně a poměrně mělce zubaté až skoro celokrajné, nebo lyrovitě přenosečné, s 1 párem malých, vejčitých až vejčité okrouhlých úkrojků a s mnohem větším, vejčitým až vejčité okrouhlým, na bázi uťatým nebo šir. klínovitým koncovým úkrojkem; stř. a hor. listy menší a většinou celistvé; všechny lysé nebo dolní roztr. štětinatě chlupaté. Kališní lístky (1,5–) 2,0 mm dl.; korunní lístky 2,5–3,5 mm dl., bílé; prašníky 0,5–0,7 mm dl. Hrozny za plodu prodloužené, plodní stopky (3–) 5–8 (–10) mm dl.; dol. díl plodu zřetelně delší než gynofor, oba dohromady 0,7–1,0 mm dl., hor. díl (2,0–) 2,5–3,5 (–4,0) mm v průměru, kulovitý, hladký, zralý za sucha poměrně křehký (snadno rozlomitelný); semena ± kulovitá, 1,8–2,6 (–3,0) mm v průměru. VI–VII (–VIII). Tř.

2n = 90 (extra fines)

V ČR velmi vz. a přechodně jako synatropní rostlina: Brno-Řečkovice (1965, 1966), Pardubice-Polabiny (1967), Pardubice-Hůrka (1967); na rumišťích, u cest a jako plevel na polích. Všechny tyto výskyty nepochybně souvisejí s pokusným

pěstováním tohoto druhu v ČR v 60. letech, kdy se u nás (podobně jako už dříve v některých jiných evropských zemích, v USA a v Kanadě) zkoumala možnost jeho zavedení do kultury jako jednoleté olejniny, popř. jako krmivářské rostliny. Pochází z v. Afriky (Etiopie, Rwanda), kde je průvodcem vysokohorských stepí a plevelem v polních kulturách.

Poznámka 1: V literatuře bývá *Crambe abyssinica* zaměňována s blíže příbuznou a celkovým vzhledem podobnou *C. hispanica* L. (k téže záměně došlo počátkem 70. let i u rostlin z uvedených tří lokalit v ČR). Od *C. abyssinica* se tento rovněž jednoletý druh liší následujícími znaky: štětinaté chlupy v dol. části lodyhy 0,5–1,5 (–2,0) mm dl.; lyrovitě peřenosečné dol. listy s 1–2 páry postranních úkrojků a ledvinitým až ledvinitě okrouhlým (na bázi zřetelně vykrojeným), dosti hrubě vroubkovaně vykrajovaným koncovým úkrojkem; ko-

runní lístky 3–4 mm dl.; dol. díl plodu zřetelně kratší než gynofor, obě tyto části měří dohromady 1,5–1,8 mm; $2n = 60$. Druh je původní ve Středozeří a v Přední Asii; u nás se vzácně a jen příležitostně pěstoval v botanických zahradách. Jeho druhotný výskyt v ČR nelze vyloučit, není však příliš pravděpodobný.

Poznámka 2*): Z Československa je udáván druhotný výskyt druhu *Calepina irregularis* (ASSO) THELL. [= *C. corvini* (ALL.) DESV.], poprvé viz P.W. BALL in TUTIN et al., Fl. Eur. 1: 345, 1964. Je to jednoletá lysá bylina s dol. listy lyrovitě peřenodílnými, s bílými drobnými květy a s nepukavými, jednosemennými, téměř kulovitými plody s krátkým zobánkem a síťovitou skulpturou. Je rozšířen ve Středozeří a v z. Asii (původní snad ještě v Rumunsku a Maďarsku), do stř. a z. Evropy je občas zavlečen. Podrobnosti ke zmíněnému údaji z Československa se nepodařilo zjistit; není doložen v herbářích ani zmíněn v dostupné literatuře; zavlečení tohoto druhu do ČR je však možné.

54. *Raphanus* L. – ředkev**)

Raphanus LINNAEUS Sp. Pl. 669, 1753. – Syn.: *Raphanistrum* MILL. Gard. Dict., ed. 4, sine p., 1754.

Lit.: SINSKAJA E.N. (1928): Masličnyje i korneplody semejstva Cruciferae. Tr. po Prikl. Bot. Genet. i Selekc. 19/3: 3–648. – BAUDYŠ E. (1928): O ohnici a hořčici. Kodym 25: 151–156. – HELM J. (1957): Über den Typus der Art *Raphanus sativus* L., deren Gliederung und Synonymik. Die Kulturpflanze 5: 41–54. – WEIN K. (1964): Die Geschichte des Rettichs und des Radieschens. Die Kulturpflanze 12: 33–74. – KROPÁČ Z. et VOLF F. (1975): Současný ekologický a hospodářský význam dominantních plevelných druhů hořčice rolní (*Sinapis arvensis* L.) a ředkve ohnice (*Raphanus raphanistrum* L.) v některých oblastech Čech. In: ŠKODA V. [red.]: Sborník z vědecké konference na počest 30. výročí osvobození ČSSR Sovětskou armádou, p. 179–187. Praha. – DULIN K. (1976): K voprosu sistematiki roda *Raphanus*. Tr. Kubansk. Sef.-choz. Inst. 123: 50–62. – ZELENÝ V. et ŘEZNIČKOVÁ V. (1984): Klíční rostliny některých brukvovitých zelenin. Sborn. Vys. Šk. Zeměd. Praha, ser. A, 41: 15–44. – SAZONOVA L. et STANKEVIČ A.K. (1985): *Raphanus* L. In: KRASOCHKIN V.T. [red.], Kulturnaja flora SSSR 18: 186–240. Leningrad. – PISTRICK K. et JARVIS C. E. (1987): Zur Typisierung von *Raphanus sativus* L. (Cruciferae). Feddes Rept. 98: 477–483.

Jednoleté, dvouleté i víceleté ± neojínělé, chlupaté byliny s chlupy jednobuněčnými, rovnými nebo srpovitě zahnutými a s dobře vyvinutým hlavním kořenem; kořen i stonek někdy ztlustlý v hlízu či bulvu s různými listy. Lodyhy jednoduché nebo rozvětvené, přímé, oblé nebo tupě hranaté, jemně rýhované, duté. Dolní a stř. listy i listy bulev řapíkaté, lyrovitě peřenolaločné až peřenosečné, s 1–4 páry vejčitých úkrojků, koncový úkrojek největší, okrouhlý nebo vejčitý, vroubkovaně zubatý, na stř. žilku sbíhavý; hor. listy přisedlé, kopinaté až čárkovité, s okrajem nepravidelně zubatým; myrosinové buňky v mezofylu. Kališní lístky ± eliptické nebo obkopinaté, vyduté, na vrcholu kápoité, žlutozelené, korunní lístky ± obvejčité, s čepelí zděli nehtu, bílé, růžové, fialové nebo světle žluté, někdy s purpurově fialovou žilnatinou; vnější tyčinky o málo kratší vnitřních; transversální nektaria větší, pŕlměsíčitá nebo trojločná, mediální zploštělé kuželovitá; semeník úzce kuželovitý, zúžený v zobánek, čnělka krátká, tlustá, blizna zploštělé polokulovitá, s mělkou brázdou. Plod struk nebo vícesemenná nažka vyvíjející se jen v některých květech. Semena jednořadá, kulovitá nebo široce elipsoidní, osemení síťovaně důlkované, při navlhčení slizovatí. Dělohy příčně eliptické až zaokrouhlené, srdčité vykrojené; klíček bokokořenný. – Asi 10 druhů ve Středozeří, j. a v. Asii a Indonésii. – Entomogam.

Poznámka: Plody jsou dvoudílné; dolní část odpovídající chloupím je silně zkrácená, bezsemenná, kdežto horní část odpovídající zobánku je větší, ± válcovitá, zaškrcovaná, příčně poltívá v jednosemenné díly (struk) nebo válcovitá či kuželovitá, nezaškrcovaná, nafouklá, nepukavá, mezi semeny s bílou vatovitou dřeví (vícesemenná nažka).

- 1a Kořeny tenké, nedužnatější; kališní lístky přitisklé ke koruně; květy bledě žluté až bílé, korunní lístky jednobarevné nebo fialově žilkované; plod struk, ± úzce válcovitý, růžencovitě zaškrcovaný, 3–6 mm šir., uvnitř bez vatovitého pletiva 1. *R. raphanistrum*
b Kořeny tenké, vřetenovité nebo srůstající se stonkem v bulvy nebo hlíznatě tloustne jen hypokotyl; kališní lístky mírně rozestálé nebo přitisklé ke koruně; květy bílé, lilákové nebo fialové, nápadně

*) Zpracoval P. Tomšovic

***) Zpracoval V. Zelený